

УДК 342.71:342.9:35.08:351.746.1(477)
DOI: <https://doi.org/10.33098/3083-726X.2026.1.33.154-160>

МНОЖИННЕ ГРОМАДЯНСТВО В УКРАЇНІ ТА МЕХАНІЗМИ ДОСТУПУ ДО ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ: РИЗИКИ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Макарчук Віталій*

*доцент кафедри конституційного права та теоретико-правових дисциплін, Білоцерківський національний аграрний університет (м. Біла Церква, Україна) ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9099-8921>

Метою роботи є комплексний аналіз запровадження інституту множинного громадянства в Україні, дослідження його конституційно-правових засад та оцінка доцільності обмежень щодо зайняття посад у органах державної влади особами з кількома громадянствами в умовах воєнного стану та євроінтеграційних процесів.

Методологічну основу дослідження становить сукупність загальнонаукових і спеціально-юридичних методів, зокрема формально-правовий, системно-структурний, логіко-семантичний, порівняльно-правовий та метод правового аналізу законодавчих ініціатив і експертних висновків. Використано також елементи історико-правового аналізу для дослідження еволюції принципу єдиного громадянства.

У ході дослідження встановлено, що прийняття Закону України № 4502-IX щодо легалізації множинного громадянства стало суттєвим етапом трансформації національного інституту громадянства та відповіддю на демографічні, міграційні й безпекові виклики. Водночас ініціативи щодо обмеження доступу до державної служби для осіб із множинним громадянством, зокрема законопроект № 14230, виявили низку правових колізій, пов'язаних із принципом рівного доступу до державної служби, гарантіями, закріпленими статтею 38 Конституції України, та вимогами міжнародних стандартів. Доведено, що відсутність чітких процедур перевірки та належного нормативного врегулювання може створювати як ризики національній безпеці, так і загрози порушення прав людини.

Обґрунтовано необхідність формування збалансованої моделі правового регулювання множинного громадянства, яка поєднуватиме безпекові інтереси держави з конституційними гарантіями прав і свобод людини, а також передбачатиме прозорі й пропорційні механізми перевірки кандидатів на посади публічної служби.

Результати дослідження можуть бути використані у процесі вдосконалення законодавства про громадянство та державну службу, підготовки законопроектів щодо врегулювання питань множинного громадянства, а також у правозастосовній діяльності органів державної влади з метою забезпечення балансу між національною безпекою та дотриманням конституційних прав громадян.

Ключові слова: множинне громадянство, правовий статус, національна безпека, законодавче регулювання, правові механізми перевірки.

© Макарчук В., 2026
Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0

Макарчук В. Множинне громадянство в Україні та механізми доступу до державної служби: ризики для національної безпеки. *Art of Justice*. Редакційно-видавничий відділ Університету Короля Данила, 2026. Вип. 1 (33). С. 154-160. DOI: <https://doi.org/10.33098/3083-726X.2026.1.33.154-160>

Постановка проблеми

Запровадження інституту множинного громадянства в Україні та пов'язані з цим законодавчі ініціативи щодо обмеження доступу до державної служби для осіб із кількома громадянствами актуалізували низку конституційно-правових і безпекових питань. Особливої гостроти проблема набуває в умовах воєнного стану та євроінтеграційних процесів, коли необхідно забезпечити баланс між принципом рівного доступу до публічної служби та потребою гарантування національної безпеки. Відсутність чітких процедур перевірки та узгодженого законодавчого механізму створює ризики як для прав людини, так і для державних інтересів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Окремі аспекти правового регулювання множинного громадянства та його впливу на правовий статус особи досліджували Ромців О. І. (2025), Томкіна О. О. (2024), Даніель А. В. (2026) та інші науковці. У їхніх працях розглянуто еволюцію принципу єдиного громадянства, проблеми конституційного тлумачення та питання модернізації законодавства у сфері громадянства. Водночас проблематика механізмів доступу до державної служби для осіб із множинним громадянством у контексті ризиків національній безпеці потребує подальшого комплексного дослідження.

Метою статті є визначення правових наслідків запровадження множинного громадянства для системи державної служби, аналіз законодавчих ініціатив щодо встановлення обмежень для осіб із кількома громадянствами, а також обґрунтування необхідності формування чітких, пропорційних і конституційно узгоджених механізмів перевірки з урахуванням вимог національної безпеки та міжнародних стандартів.

Виклад основного матеріалу дослідження

Останні законодавчі зміни щодо громадянства України стали одним із найрезонансніших правових кроків за останні роки. У червні 2025 року Верховна Рада України ухвалила закон, який запроваджує інститут множинного громадянства та дозволяє громадянам України одночасно мати громадянство інших держав за певних умов, також було визначено перелік країн-партнерів, з якими це буде легалізовано, враховуючи політичну підтримку України та ризики національній безпеці.

Проте поява окремих ініціатив щодо обмеження доступу осіб із кількома громадянствами до державної служби викликала суспільні дебати про рівність прав, ризики для нацбезпеки та потенційні дискримінаційні наслідки, що потребують більш ґрунтовнішого дослідження.

Запровадження множинного громадянства для державних службовців під час дії воєнного стану може бути використане для інфільтрації агентури через громадянства третіх країн. Відповідно доступ до стратегічних рішень мають мати лише особи з виключним підпорядкуванням українській юрисдикції.

Історичний огляд регулювання множинного громадянства в Україні охоплює еволюцію від радянської спадщини до сучасних реформ, пов'язаних з безпековими викликами. До 2025 року Україна дотримувалася принципу єдиного громадянства, але де-факто толерувала подвійне в окремих випадках. До здобуття незалежності регулювання базувалося на радянському законодавстві, де множинне громадянство не визнавалося. У 1991–2001 роках Україна перейняла принцип єдиного громадянства, закріплений у Декларації про державний суверенітет (1990 р.)¹ та при прийнятті Конституції України (1996 р.)².

Закон України «Про громадянство України» від 18 січня 2001 року № 2235 забороняв добровільне набуття іноземного громадянства як підставу для втрати українського. Він трактував принцип «єдиного громадянства» двояко: заборона «регіонального» громадянства та визнання особи з множинними паспортами виключно українцем на території України. Де-факто множинне толерувалося автоматично: за народженням,

¹ Декларація про державний суверенітет України : Декларація Верхов. Ради Укр. Рад. Соціаліст. Респ. від 16.07.1990 № 55-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12#Text> (дата звернення: 26.02.2026).

² Конституція України : від 28.06.1996 № 254к/96-ВР : станом на 1 січ. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 26.02.2026).

усиновленням іноземцями, шлюбом чи законом іноземної держави (без окремого документа)¹. Ратифікація Європейської конвенції про громадянство (2006 р.) посилила толерантність, але формально принцип єдиного громадянства зберігався².

Президент України подав законопроект № 11469 у серпні 2024 року³, ухвалений у першому читанні наприкінці 2024 року, а 18 червня 2025 року Верховна Рада України ухвалила закон № 4502-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення реалізації права на набуття та збереження громадянства України», що легалізував множинне громадянство з переліку певних «дружніх» держав, за винятками для автоматичного набуття⁴. Кабінет Міністрів України у своїй Постанові від 08 жовтня 2025 року № 1272 затвердив «Порядок визначення держав, громадяни (піддані) яких набувають громадянство України у спрощеному порядку»⁵ та визначив критерії «дружніх» держав, виключивши РФ та країни, що не визнають суверенітет України.

Впровадження множинного громадянства має глибокі соціальні причини, зокрема демографічну кризу та великі міграційні потоки, у зв'язку з воєнними діями. Слід полегшити можливості для громадян України, котрі перебувають за кордоном, збереження зв'язку з Батьківщиною та сприяти поверненню чи залученню в управлінські та суспільні процеси для післявоєнного відновлення.

У рамках реалізації цього закону з'явився окремий «Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей зайняття деяких посад в органах державної влади, інших державних органах та органах місцевого самоврядування громадянами України, які мають громадянство іноземної держави» № 14230 від 18 листопада 2025 року, спрямований на врегулювання доступу до державної служби осіб із множинним громадянством і особливо тих, хто має громадянство держав-агресорів. Він передбачав заборону на отримання певних посад, якщо особа має інше громадянство, за винятком випадків, коли таке інше громадянство було набуто примусово (наприклад, громадянство РФ на тимчасово окупованих територіях).

Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування 16 лютого 2026 року рекомендував Верховній Раді України повернути Кабінету Міністрів України на доопрацювання законопроект, який регулює правила зайняття окремих посад в органах державної влади та місцевого самоврядування громадянами України, які мають громадянство іншої держави. Документ передбачає уточнення вимог щодо осіб із множинним громадянством, а також проведення перевірок щодо способу набуття громадянства та факторів загроз національній безпеці.

Одним із ключових юридичних аспектів є співвідношення запровадження множинного громадянства з положенням статті 4 Конституції України про існування єдиного громадянства, де зазначено, що «в Україні існує єдине громадянство. Підстави набуття і припинення громадянства України визначаються законом». Українська дослідниця Даніель А. В. (2026) вказує на дискусійність тлумачення цього положення та необхідність відповідного тлумачення або змін в основному законі.

¹ Про громадянство України : Закон України від 18.01.2001 № 2235-III : станом на 16 січ. 2026 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14#Text> (дата звернення: 26.02.2026).

² Про ратифікацію Європейської конвенції про громадянство : Закон України від 20.09.2006 № 163-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/163-16#Text> (дата звернення: 26.02.2026).

³ Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення реалізації права на набуття та збереження громадянства України. Офіційний портал Верховної Ради України. Законопроекти. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/44687> (дата звернення: 26.02.2026).

⁴ Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення реалізації права на набуття та збереження громадянства України : Закон України від 18.06.2025 № 4502-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4502-20#Text> (дата звернення: 26.02.2026).

⁵ Про затвердження Порядку визначення держав, громадяни (піддані) яких набувають громадянство України у спрощеному порядку : Постанова Каб. Міністрів України від 08.10.2025 № 1272. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1272-2025-п#Text> (дата звернення: 26.02.2026).

В юридичній науці існує два основних підходи до розуміння цього речення: вузьке (федеративне) тлумачення – «єдине» означає неможливість існування громадянства окремих регіонів (наприклад, громадянства Одеської області чи Галичини) та широке (ексклюзивне) – «єдине» означає «тільки одне». Тобто держава не визнає за своїм громадянином приналежність до будь-якої іншої держави. Україна не визнає правових наслідків множинного громадянства, але й не забороняє його. Громадянин України має право на набуття громадянства іншої держави й може водночас перебувати у громадянстві (підданстві) однієї або кількох держав, але доки стан множинного громадянства не буде припинено (Томкіна, 2024, с. 117).

Проект обмежував множинне громадянство для посад в органах державної влади, де потрібна лояльність. Винятки стосувалися примусового громадянства РФ, з перевіркою способу набуття та колабораціонізму, але без чітких критеріїв доброчесності (Баштовий, Романюк 2026). Перевірки Службою безпеки України та Національною поліцією України, включаючи поліграф, мали стати інструментом контролю. Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України зауважило невідповідність результатів перевірки та обмежень, а також неповний облік примусових випадків (насильство, обман) (Ромців, 2025). Відсутність регламенту перевірки створює корупційні ризики та дискредитацію перевіряючих органів, порушуючи верховенство права. Збереження доступу для носіїв паспортів РФ до державних посад та місцевому самоврядуванню може сприяти витоку інформації чи саботажу (2026, с. 255). Суспільна недовіра до влади зростає через скандали з множинними паспортами посадовців, що підриває мобілізацію та єдність під час воєнного стану. Фактично толерантність до подвійного громадянства без чіткого механізму перевірки створює корупційні лазівки та загрозу для національної безпеки.

Законопроект № 14230 передбачав верифікацію, що мала проводитися Службою безпеки України з використанням поліграфа та аналізом колабораціонізму для кандидатів на чутливі посади з множинним громадянством. Ця перевірка мала стати обов'язковою умовою призначення, з автоматичним відстороненням при виявленні ризиків. Служба безпеки України проводила б комплексну перевірку: тестування на поліграфі щодо лояльності, способу набуття іноземного паспорта та ознак колабораціонізму (співпраця з РФ). Результати фіксувалися у висновку: «відповідає/не відповідає», з автоматичним відстороненням при негативному вердикті чи відмові від перевірки. При підтвердженні ризиків (позитивний результат поліграфа чи дані про пособництво агресору) кандидат автоматично відсторонювався без судового рішення. Відмова від поліграфа прирівнювалася до невідповідності, блокуючи доступ до посад в антикорупційних органах. Виникає дискусійне питання щодо невідповідності даного положення Кримінально-процесуальному кодексу та статті 63 Конституції України (право не свідчити).

Блокування законопроекту № 14230 зберігає чинні правила для антикорупційних органів (НАЗК, НАБУ, САП), але посилює вразливість до ризиків через відсутність верифікації множинного громадянства посадовців. Законопроект не вводить обмежень повноважень для таких державних органів, а фокусується на персональних обмеженнях для осіб з множинним громадянством на ключових посадах цих органів. Конкретні норми стосуються заборони доступу до керівних посад без посилення чи послаблення їхньої діяльності. Також вони мали б застосовуватися лише до призначень, не зачіпаючи чинних працівників без доказів ризиків.

Без спеціальних перевірок на колабораціонізм чи паспорти РФ персонал цих органів може включати осіб з проблемами лояльності. Суспільні скандали з біпатридами

(наприклад, у ЦВК чи НАЗК) зменшують ефективність антикорупційних реформ та міжнародну підтримку¹.

Експерти Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради наголошували, що встановлення обмежень на зайняття посад має бути обґрунтованим і не суперечити гарантіям рівного доступу до держслужби, що закріплені Конституцією та міжнародними стандартами, яку експерти систематично викладають у своїх висновках до законопроектів, що стосуються обмежень у сфері публічної служби.

Основні аргументи експертів Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради базуються на таких засадах:

1. Конституційні гарантії (згідно зі статтею 38 Конституції України, громадяни користуються рівним правом доступу до державної служби, а також до служби в органах місцевого самоврядування, так будь-які обмеження мають бути пропорційними та обґрунтованими).

2. Міжнародні стандарти (експерти апелюють до принципів Ради Європи та практики ЄСПЛ, які вимагають, щоб критерії доступу до посад були об'єктивними та не мали дискримінаційного характеру).

3. Обґрунтованість обмежень (встановлення додаткових бар'єрів: вікових, освітніх чи пов'язаних із люстраційними процесами тощо повинно мати чітко визначену легітимну мету, без якої такі норми вважаються такими, що порушують права людини).

У правовій державі доступ до державної служби не є привілеєм, який роздають за симпатіями, а публічне право громадян. Саме тому експертні зауваження такого типу є не формальністю, а механізмом стримування від надмірного або політично мотивованого законодавства.

Блокування реформ антикорупційних органів без посилення контролю за лояльністю персоналу суттєво гальмує вступ України до ЄС. Незалежність антикорупційних інституцій є ключовим критерієм вступу. Без ефективної антикорупційної системи, включаючи чесні конкурси на керівників антикорупційних органів та судові обвинувальні вироки корупціонерам, переговори про членство можуть бути заморожені.

Висновок

Отже, запровадження інституту множинного громадянства в Україні є важливим кроком у відповідь на сучасні демографічні й соціально-політичні виклики та для євроінтеграції. Водночас окремі законодавчі ініціативи, спрямовані на обмеження доступу до державної служби для певних категорій громадян, вимагають чіткішого правового обґрунтування, узгодження з конституційними нормами та чітких процедур перевірки, щоб уникнути дискримінації та забезпечити баланс між безпекою та правами людини.

Перспективи подальших наукових розвідок включають порівняльний аналіз впливу множинного громадянства на якість державної служби в інших державах, оцінку ризиків національній безпеці та розробку модельних процедур перевірки для законодавчої імплементації.

¹ Проект Постанови про повернення на доопрацювання проекту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей зайняття деяких посад в органах державної влади, інших державних органах та органах місцевого самоврядування громадянами України, які мають громадянство іноземної держави. Офіційний портал Верховної Ради України. Законопроекти. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/69619> (дата звернення: 26.02.2026).

Список використаних джерел

1. Що має зробити держава для повернення українців та чи потрібне множинне громадянство. *Українська правда*. URL: <https://www.pravda.com.ua/columns/2025/07/18/7522414> (дата звернення: 26.02.2026).
2. Особливості працевлаштування осіб з множинним громадянством в органах публічної влади та приведення законодавства до нового адміністративно-територіального устрою України: відбулося засідання Комітету державної влади. *Офіційний портал Верховної Ради України*. URL: https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/270612.html (дата звернення: 26.02.2026).
3. Адвокат Анна Даніель розповіла, як впровадження множинного громадянства в Україні корелюється з Конституцією. *Поради юриста. Інформаційно-правовий портал*. URL: <https://porady.org.ua/advokat-anna-daniel-rozpovila-yak-vprovadzhennya-mnozhynnoho-hromadyanstva-v-ukrayini-korelyuyetsya> (дата звернення: 26.02.2026).
4. Томкіна О. О. Конституційний принцип єдиного громадянства: праводоктринальна інтерпретація. *Нове українське право*. 2024. № 4. С. 109-118. DOI: <https://doi.org/10.51989/nul.2024.4.13> (дата звернення: 26.02.2026).
5. Баштовий Д., Романюк П. Чи зможуть українці, які мають ще одне громадянство, займати деякі посади в органах державної влади: аналіз окремих положень законопроекту 14230. *ОПОРА - Громадянська мережа - вибори в Україні - Election in Ukraine*. URL: <https://opora.ua.org/vybory/chizmozhut-ukrayinci-yaki-mayut-shhe-odne-gromadyanstvo-zaymati-deyaki-posadi-v-organah-derzhavnoyi-vladi-analiz-okremih-polozhen-zakonoprojektu-14230-25917> (дата звернення: 26.02.2026).
6. Ромців О. І. Множинне громадянство: чи справді українське законодавство потребувало модернізації? *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2025. Том 1, № 91. С. 253-258. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.91.1.37> (дата звернення: 26.02.2026).
7. Множинне громадянство та держслужба: чому Комітет державної влади заблокував урядовий законопроект. *KadrEX*. URL: <https://profpressa.com/news/mnozhinne-gromadyanstvo-ta-derzhsluzhba-chomu-komitet-derzhavnoyi-vladi-zablokuвав-uriadovii-zakonoproiekt> (дата звернення: 26.02.2026).

References

1. Shcho maie zrobyty derzhava dlia povernennia ukraintsiv ta chy potribne mnozhynne hromadianstvo [What the state should do for the return of Ukrainians and whether multiple citizenship is needed]. *Ukrainska Pravda*. URL: <https://www.pravda.com.ua/columns/2025/07/18/7522414> (Accessed: February 26, 2026). [in Ukrainian]
2. Osoblyvosti pratsevlashtuvannia osib z mnozhynnym hromadianstvom v orhanakh publichnoi vlady... [Peculiarities of employment of persons with multiple citizenship in public authorities and bringing legislation into line with the new administrative-territorial structure of Ukraine: a meeting of the Committee on State Power was held]. Official Portal of the Verkhovna Rada of Ukraine. URL: https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/270612.html (Accessed: February 26, 2026). [in Ukrainian]
3. Advokat Anna Daniel rozpovila, yak vprovadzhennia mnozhynnoho hromadianstva v Ukraini koreliuuetsia z Konstytutsiiei [Lawyer Anna Daniel told how the introduction of multiple citizenship in Ukraine correlates with the Constitution]. *Porady Yurysta*. Information and Legal Portal. URL: <https://porady.org.ua/advokat-anna-daniel-rozpovila-yak-vprovadzhennya-mnozhynnoho-hromadyanstva-v-ukrayini-korelyuyetsya> (Accessed: February 26, 2026). [in Ukrainian]
4. Tomkina, O. O. (2024). Konstytutsiinyi pryntsyp yedynoho hromadianstva: pravodoktrynalna interpretatsiia [Constitutional principle of single citizenship: legal and doctrinal interpretation]. *Nove Ukrainske Pravo [New Ukrainian Law]*, (4), 109-118. DOI: <https://doi.org/10.51989/nul.2024.4.13> (Accessed: February 26, 2026). [in Ukrainian]
5. Bashtiviy, D., Romaniuk, P. Chy zmozhut ukraintsi, yaki maiut shcheodne hromadianstvo, zaimaty deiaki posady v orhanakh derzhavnoi vlady: analiz okremykh polozhen zakonoproiektu 14230 [Will Ukrainians who have another citizenship be able to hold certain positions in state authorities: analysis of certain provisions of draft law 14230]. *OPORA - Civil Network*. URL: <https://opora.ua.org/vybory/chizmozhut-ukrayinci-yaki-mayut-shhe-odne-gromadyanstvo-zaymati-deyaki-posadi-v-organah-derzhavnoyi-vladi-analiz-okremih-polozhen-zakonoprojektu-14230-25917> (Accessed: February 26, 2026). [in Ukrainian]

6. Romtsiv, O. I. (2025). Mnozhynne hromadianstvo: chy spravdi ukrainske zakonodavstvo potrebovalo modernizatsii? [Multiple citizenship: did Ukrainian legislation really need modernization?]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya: Pravo [Uzhhorod National University Herald. Series: Law]*, 1(91), 253-258. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.91.1.37> (Accessed: February 26, 2026). [in Ukrainian]

7. Mnozhynne hromadianstvo ta derzhsluzhba: chomu Komitet derzhavnoi vlady zablokuvav uriadovyi zakonoproiekt [Multiple citizenship and civil service: why the Committee on State Power blocked the government draft law]. *KadrEX*. URL: <https://profpressa.com/news/mnozhinne-gromadianstvo-ta-derzhsluzhba-chomu-komit-et-derzhavnoyi-vladi-zablokuvav-uriadovii-zakonoproiekt> (Accessed: February 26, 2026). [in Ukrainian]

MULTIPLE CITIZENSHIP IN UKRAINE AND MECHANISMS FOR ACCESS TO PUBLIC SERVICE: RISKS TO NATIONAL SECURITY

Makarchuk Vitalii *

*Associate Professor, Department of Constitutional Law and Legal Theory, Bila Tserkva National Agrarian University (Bila Tserkva, Ukraine)

The purpose of this study is to provide a comprehensive analysis of the introduction of the institution of multiple citizenship in Ukraine, to examine its constitutional and legal foundations, and to assess the feasibility of restrictions on access to public office for persons holding multiple citizenships under martial law and within the framework of European integration processes.

The methodological framework of the research is based on a combination of general scientific and special legal methods, including formal-legal analysis, systemic-structural method, logical-semantic method, comparative legal analysis, and examination of legislative initiatives and expert opinions. Elements of historical-legal analysis were also applied to explore the evolution of the principle of single citizenship.

The study establishes that the adoption of Law of Ukraine No. 4502-IX on the legalization of multiple citizenship marked a significant stage in the transformation of the national citizenship institution and constituted a response to demographic, migration, and security challenges. At the same time, legislative initiatives aimed at restricting access to public service for persons with multiple citizenship, in particular Draft Law No. 14230, revealed a number of legal conflicts related to the principle of equal access to public service, guarantees enshrined in Article 38 of the Constitution of Ukraine, and the requirements of international standards. It is substantiated that the absence of clear verification procedures and proper regulatory mechanisms may create risks both to national security and to the protection of human rights.

The study substantiates the necessity of developing a balanced model of legal regulation of multiple citizenship that would reconcile the state's security interests with constitutional guarantees of rights and freedoms, as well as provide transparent and proportionate verification mechanisms for candidates seeking positions in public service.

The results of the research may be used in the process of improving legislation on citizenship and public service, drafting laws regulating multiple citizenship, and in the law-enforcement practice of public authorities in order to ensure a balance between national security and the protection of constitutional rights.

Key words: multiple citizenship; legal status; national security; legislative regulation; legal verification mechanisms.

Дата першого надходження статті до видання: 26.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 14.04.2026

Дата публікації: 29.06.2026